

our countries. Believe me, change is the only constant in the universe. The on-going challenge for you will be how you manage the changes that happen around you both now and in the future. How you deal with that change will determine your level of success.

*М.І. Стрюк, к. і. н., доцент,
проректор з науково-педагогічної і навчально-виховної роботи
С.О. Семеріков, д. пед. н., професор,
завідувач кафедри інженерної педагогіки та мовної підготовки
ДВНЗ «Криворізький національний університет»
А.М. Стрюк, к. пед. н., доцент, докторант
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН
України*

МОБІЛЬНІСТЬ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ ТА ОСВІТІ

Огляд напрямів підтримки вищої освіти та останніх звітів Європейської Комісії показує, що ключем до побудови європейського освітньо-наукового простору є мобільність, адже головним проявом спрямованості системи освіти на особистість є створення для кожного члена суспільства можливостей отримання освіти обраного ним характеру та рівня у будь-який період його життя та у будь-якому місці. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій створив умови для виникнення та розвитку інноваційних технологій дистанційного, електронного, комбінованого та мобільного навчання. Остання технологія уособлює ключові характеристики розвитку ЄПВО: мобільність усіх суб'єктів навчання, неперервність освіти, навчання протягом усього життя, особистісна орієнтація навчання, інноваційність, соціально-конструктивістський підхід до організації навчання та ін.

Мобільність є сучасною міждисциплінарною парадигмою у соціальних і гуманітарних науках, яка досліджує переміщення людей, ідей і речей, а також наслідки цих рухів. При цьому сам рух може бути не тільки реальним (географічна мобільність чи фізичне переміщення об'єктів), а й уявним (заочні подорожі,

віртуальні екскурсії тощо), надаючи можливість людям жити більш «мобільним життям» навіть за фізичних (матеріальних, соціальних та ін.) обмежень. Людина може мати високий ступінь віртуальної мобільності за допомогою засобів мобільних комунікацій без необхідності фізичного переміщення (віддалена робота з високим рівнем професійної, соціальної та економічної мобільності), проте може набувати високого ступеня географічної мобільності без зміни особистого вибору та компетентності.

Аналіз першоджерел з проблеми мобільності надав можливість визначити основні етапи еволюції поняття «мобільність», виокремити різні її види у соціально-педагогічних та технічних системах, запропонувати інтегративну модель мобільності в інформаційному суспільстві [1]. Виокремлено такі види мобільності, як *географічна, соціальна, професійна, академічна, навчальна, програмна, апаратна, технологічна*, а також *реальна та віртуальна* мобільність. Дослідження у галузі мобільного навчання мають урахувати системний характер поняття мобільності, не обмежуючись лише окремими її видами.

Аналіз співвідношення видів мобільності у соціально-педагогічних та технічних системах надав можливість побудувати модель мобільності в інформаційному суспільстві, що має три виміри: один – реальний та два – віртуальні. Реальний вимір є спільним для соціально-педагогічних та технічних систем у зв'язку з тим, що передбачає вивчення руху у просторі людей та речей. Перший віртуальний вимір відповідає за соціальну мобільність людей, другий віртуальний вимір – інформаційну мобільність ідей. Реальний та віртуальний виміри мобільності у соціально-педагогічних системах є основою мобільного суспільства, члени якого географічно та соціально мобільні; реальний та віртуальний виміри мобільності у технічних системах є основою технологічної мобільності, а об'єднання обох віртуальних вимірів являє собою інформаційне суспільство, в якому основою діяльності людей стають інформаційно-комунікаційні технології.

Список використаних джерел

1. Стрюк М.І. Мобільність: системний підхід [Електронний ресурс] / Стрюк Микола Іванович, Семеріков Сергій Олексійович, Стрюк Андрій Миколайович // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2015. – Том 49. – № 5. – С. 37-70. – Режим доступу: